

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kirkkolakiin ehdotetaan otettavaksi nykyisen määräaikaisen säännöksen voimassaolon päätyttyä pysyvä säännös evankelis-luterilaisen kirkon ja sen seurakuntien viranhaltijoiden lomauttamisesta.

Edelleen ehdotetaan tarkistettavaksi kirkkolain säännöksiä kirkkohallituksen virastokollegion kokoonpanosta ja päätösvaltaisuudesta. Lisäksi kirkkolain esteellisyys-

säännöksiin ehdotetaan muutoksia, joiden nojalla kirkollishallinnossa ei sovellettaisi kaikilta osin hallintomenettelylain esteellisyysäännöksiä.

Kirkkolakia ehdotetaan muutettavaksi myös eräiden kirkollisia vaaleja koskevien säännösten osalta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1998.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Viranhaltijoiden lomauttaminen (6 luvun 6 a ja 6 b §)

Kirkkolain (1054/1993) 6 luvun 6 a §:n mukaan viranhaltija voidaan lomauttaa siten, että viranhaltijan virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään määräajaksi, enintään kolmeksi viikoksi kalenterivuoden aikana virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa, jos virkaan kuuluva työ on olennaisesti vähentynyt taikka jos painavat taloudelliset seikat sitä edellyttävät eikä asianomainen viranomais voi kohtuudella järjestää viranhaltijalle muuta työtä. Määräaikaisen säännöksen voimassaolo päättyy 31 päivänä toukokuuta 1998.

Valtion virkamieslain (750/1994) mukaan virkamies voidaan lomauttaa ja palkanmaksu keskeyttää määräajaksi tai toistaiseksi, jos viranomais voisi lain 27 §:n 1 momentin nojalla irtisanoa virkamiehen. Virkamies voidaan lomauttaa enintään 90 päivän ajaksi,

jos virkamiehen tehtävät tai viraston mahdollisuudet tarjota tehtäviä suoritettaviksi ovat tilapäisesti vähentyneet eikä asianomainen viranomais voi kohtuudella järjestää virkamiehelle muita tehtäviä tai työnantajan tarpeisiin sopivaa koulutusta samassa virastossa. Kunnallisen viranhaltijan palvelussuhdeturvasta annettuun lakiin (484/1996) sisältyy vastaavansisältöiset viranhaltijan lomauttamista koskevat säännökset.

Lomauttamismahdollisuutta koskeva viranhaltijoiden ja työntekijöiden tasapuolisen kohtelun tavoite on yleisesti hyväksytty ja vakiintunut. Tästä on osoituksena valtion virkamieslakiin ja kunnallisen viranhaltijan palvelussuhdeturvasta annettuun lakiin sisältyvät virkamiehen ja viranhaltijan lomauttamista koskevat pysyvät säännökset.

Perusteltua olisi, että kirkon viranhaltijan lomauttaminen tapahtuisi vastaisuudessa soveltuvin osin samoin perustein kuin muun julkisen sektorin virkasuhteisen henkilöstön sekä työsopimussuhteisen työntekijän lomauttaminen. Kirkon viranhaltijoiden oikeu-

dellisen aseman järjestäminen on erikseen valmisteilla kirkkohallituksessa. Tämän lainsäädäntötyön yhteydessä tullaan viranhaltijoiden lomautusjärjestelmä arvioimaan uudelleen.

Ehdotetun 6 luvun 6 a §:n nojalla lomauttaminen evankelis-luterilaisen kirkon virkasuhteissa olisi mahdollinen, jos virkaan kuuluvat tehtävät tai mahdollisuudet tarjota tehtäviä suoritettaviksi ovat tilapäisesti vähentyneet eikä viranhaltijalle voida kohtuudella järjestää saman työnantajan palveluksessa muuta työtä. Viranhaltija voitaisiin tällöin lomauttaa määräajaksi, enintään kolmeksi viikoksi kalenterivuoden aikana virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa. Lomauttaminen tulisi siten kysymykseen myös tilanteessa, jossa seurakunnan tulot verotulojen vähentymisen johdosta pienenevät ja jossa työvoimaa joudutaan tilapäisesti vähentämään, vaikka ei voitaisikaan osoittaa viranhaltijakohtaista työmäärän vähenemistä, mikä muutoin on lomautuksen perusteena. Lomauttaminen tulisi kysymykseen vain työn tai mahdollisuuden tarjota työtä vähetessä tilapäisesti. Säännös vastaisi keskeiseltä sisällöltään nykyisin määräaikaisena voimassa olevaa 6 luvun 6 a §:ää. Sanamuotoa ehdotetaan kuitenkin täsmennettäväksi valtion virkamieslaissa omaksutulla tavalla lomauttamiseen oikeuttavien taloudellisten seikkojen määrittelyn osalta.

Lomautuspäätöksen tekisi kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto muun henkilöstön kuin papiston osalta. Papistoa koskevan lomautuspäätöksen tekisi tuomiokapituli edellä mainitun viranomaisen esityksestä. Tuomiokapitulin viranhaltijoiden lomauttamisesta päättäisi tuomiokapituli. Kirkkohallituksen viranhaltijat lomauttaisi kirkkohallitus. Lomautuspäätös olisi täytäntöön pantavissa valituksesta huolimatta.

Esityksen mukaan kirkkohallitus antaisi tarkempia määräyksiä lomauttamisesta. Tällaisia säännöksen soveltamista koskevia, seurakuntia velvoittavia täytäntöönpanomääräyksiä annettaisiin muun muassa viranhaltijan oikeudesta säilyttää lomautusaikana asuntonsa, viranhaltijan oikeudesta ottaa lomautuksen ajaksi muuta työtä, viranhaltijan kuulemisvelvollisuudesta, työn alkamisajankohtaa koskevasta ilmoituksesta sekä seurakunnan velvollisuudesta varmistua ennen lomautuspäätöksen tekemistä siitä, että seurakunnan jumalanpalvelukset voidaan toimit-

taa ja seurakunnan muista perustehtävistä huolehtia.

Ehdotettu 6 luvun 6 b § sisältää säännökset lomautusmenettelystä ja noudatettavista määräajoista. Säännös vastaa valtion virkamieslain 38 ja 39 §:ää, kunnallisen viranhaltijan palvelussuhdeturvasta annetun lain 19 §:ää ja työsopimuslain (320/1970) 30 a–30 b §:ää.

1.2. Kirkolliset vaalit (8 luvun 3 §, 11 luvun 8 § ja 24 luvun 9 §)

Kirkkolain 8 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan kaikilla ennen vaalivuoden alkua 18 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on papinvaalissa ja seurakuntavaaleissa äänioikeus. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että seurakuntavaaleissa 18 vuoden iän on täyttyvä viimeistään vaalipäivänä. Papinvaalissa äänioikeutta ei voida sitoa vaalipäivään, koska ehdokasasettelusta voidaan valittaa. Tehdessään vaaliehtotuksen tuomiokapituli ei tiedä vaalipäivää. Jos vaaliehtotukseen vaaditaan oikaisua ja oikaisupäätöksestä valitetaan, tällöin vaalipäivä lykkääntyy epämääräiseen ajankohtaan. Tämän vuoksi papinvaalissa äänioikeuden määräytymispäiväksi ehdotetaan viranhakuaajan päättymispäivää.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi. Niiden mukaan äänioikeusseurakunta määräytyisi seurakuntavaaleissa vaalivuoden elokuun lopun tilanteen mukaisesti ja papinvaalissa viranhakuaajan päättymispäivän mukaan. Lisäksi ehdotetaan vastaavia säännöksiä uudelleen toimitettavien vaalien osalta.

Kirkkolain 11 luvun 8 §:ään ehdotetaan tehtäväksi lisäys, joka mahdollistaa keskusvaalitoimikunnan asettamisen seurakuntayhtymään. Keskusvaalitoimikuntaa ei olisi tarpeen säätää pakolliseksi, vaan se voisi olla harkinnanvarainen. Keskusvaalitoimikunta voisi laatia yhtymän seurakuntia ja niiden asettamia vaalilautakuntia varten sitovan yksityiskohtaisen toimenpidesuunnitelman ja aikataulun vaalien toimeenpanemiseksi sekä julkaista yhteiskuulutuksina kaikki kirkkovaltuustojen tai seurakuntaneuvostojen ja yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten vaalissa tarvittavat kuulutukset. Lisäksi keskusvaalitoimikunta voisi antaa neuvoja ja apua seurakunnille yhtenäisen vaalikäytännön aikaansaamiseksi. Keskusvaalitoimikunnan tarkem-

mat tehtävät määriteltäisiin kirkon vaalijärjestyksessä.

Kirkkolain 24 luvun 9 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 3 a kohta sen vuoksi, että kirkon vaalijärjestykseen ehdotetaan otettavaksi säännökset kotiaänestyksestä. Kotiaänestysmenettelyssä tehtävien toimien piteiden ja vaaliviranomaisen päätösten osalta ehdotetaan valituskieltoa.

1.3. Virastokollegion varajäsenet (22 luvun 1 §)

Kirkkolain 22 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan virastokollegion jäseniä ovat kirkkoneuvoksen virassa olevat kirkkohallituksen viranhaltijat. Kirkkoneuvoksen osalta sijaisuusjärjestelyt ovat puutteelliset. Ohjesäännössä ei ole määräyksiä sijaisjärjestelystä virastokollegiossa, jos kirkkoneuvos on esimerkiksi sairauden vuoksi pitemmän aikaa poissa. Kun kansliapäällikön ratkaistavia ovat asiat, jotka koskevat kirkkohallituksen sisäistä järjestystä ja muuta viraston toimintaa kuten vuosilomajärjestyksen vahvistamista, hänen asiansa on määrätä osaston johtajan sijaisuuksista. Edellä tarkoitettu lyhytaikainen sijainen ei nykyisin kuitenkaan voi olla virastokollegion jäsen eikä sijaisuusjärjestelyä kokonaisuudessaan voida uudistaa vain ohjesääntöä muuttamalla.

Lain 22 luvun 1 §:n 3 momentin muutoksella tulisi mahdollistaa, että kirkkohallituksen täysistunto voisi ottaa väliaikaisen viranhoidajan, joka hoitaisi kaikki viran tehtävät, myös kollegion jäsenyyden. Ellei näin menetellä, kirkkoneuvoksen asemassa olevaa sijaista ei voida pitkäaikaisen esteen, esimerkiksi sairauden johdosta ottaa ilman kirkolliskokouskäsittelyä, mikä saattaa lykätä asiaa usealla kuukaudella. Säännöstä sovellettaisiin vain, kun kysymyksessä on pitempiaikaiseksi tiedetty este hoitaa virkaa.

1.4. Virastokollegion päätösvaltaisuus (22 luvun 4 §)

Kirkkolain 22 luvun 4 §:n mukaan kirkkohallitus ja virastokollegio ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla. Virastokollegion osalta säännös merkitsee vähintään neljän kirkkoneuvoksen saapuvilla oloa. Virkamatkojen, sairaustapausten ja vuosilomien vuoksi voi tulla tilanteita, joissa kiireellisten asioiden hoitaminen estyy, kun neljän sijasta paikalla onkin

vain kolme. Tämä epäkohta on ilmennyt toisinaan nykyisen kirkkolain voimassaollessa vuosina 1994–1997. Päätöksen syntymiseen riittää nykyisin kolmen samanimielinen kanta, jos heistä yksi on puheenjohtaja, vaikka virastokollegio olisi täysilukuisena koolla.

Tarkoituksenmukaista on avartaa vajaa-lukuisen virastokollegion päätösvaltaisuutta, mikä helpottaisi kiireellisten asioiden hoitoa. Tämä edellyttää kirkkolain muuttamista. Kirkkolakia säädettäessä on noudatettu sitä yleistä käytäntöä päätösvaltaisuudesta, että toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Suomen Pankista annettu uusi laki (719/1997) on omaksunut kannan, että pankin johtokunta on päätösvaltainen, kun puolet eli kolme kuudesta jäsenestä on läsnä. Virastokollegion päätösvaltaisuus ehdotetaan edellä selostetuista syistä järjestettäväksi samalla tavalla.

1.5. Esteellisyysperusteet (7 luvun 5 § ja 25 luvun 5 §)

Kirkkolain 25 luvun 5 §:n mukaan käsiteltäessä hallintoasiaa kirkon viranomaisissa on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982) on säädetty, jollei kirkkolaista muuta johdu. Hallintomenettelylain 10 §:n esteellisyysperusteita on muutettu 1 päivänä tammikuuta 1998 voimaan tulleella lailla. Lain 10 §:n 1 momenttiin on lisätty uusi 5 a kohta, joka mukaan virkamies on esteellinen, jos hän kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimieliimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen ja valvontaan. Kysymys on uudentyyppisestä niin sanotusta virastojääviydestä, jota sovelletaan valtionhallinnossa.

Toisin kuin valtiolla kuntien toiminta perustuu olennaisesti luottamushenkilöhallinnolle. Tähän on vakiintuneesti katsottu kuuluvan sen, että sama henkilö on voinut osallistua päätöksentekoon hallinnon eri tasoilla. Kun osittainenkin tästä periaatteesta luopuminen voisi aiheuttaa varsinkin pienissä kunnissa myös käytännön hankaluuksia, on kuntalain (365/1995) 52 §:ään lisätty uusi 4 momentti, jonka mukaan hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 5 a kohtaa ei sovelleta kunnassa.

Kirkollishallinto on järjestetty samalla tavalla luottamushenkilöhallinnon pohjalle

kuin kunnallishallintokin. Tämän vuoksi kirkkolain 25 luvun 5 §:ään ehdotetaan tehtäväksi kuntalain 52 §:n 4 momenttia vastaava rajoitus hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 5 a kohdan osalta. Kun kuitenkin seurakuntien monien luottamushenkilöiden esteellisyys kirkkolain 7 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan käytännössä ratkaistaan hallintomenettelylain 10 §:ää tulkiten, olisi ensin mainitun pykälän tekstissä syytä huomauttaa, että 25 luvun 5 § syrjäyttää hallintomenettelylain 10 §:ään lisätyn 5 a kohdan. Tätä koskeva lisäys ehdotetaan otettavaksi kirkkolain 7 luvun 5 §:n 2 momenttiin. Kun seurakunnilla ei ole liikelaitoksia, sitä koskevaa rajoitussäännöstä esteellisyyskysymyksessä ei tarvita.

Kirkkolain 25 luvun 5 §:ää ehdotetaan lisäksi täydennettäväksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/1964) 5 b §:n 2 momenttia vastaavalla tavalla. Sanotun säännöksen mukaan kunnallisen eläkelaitoksen luottamushenkilö sekä viranhaltija ja työntekijä ei ole hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdasta poiketen esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee eläkelaitoksen jäsenyhteisöä tai sen palveluksessa olevaa viranhaltijaa tai työntekijää tai muuta kunnallisen eläkejärjestelmän alaisuuteen kuuluvaa henkilöä. Muita esteellisyysäännöksiä eläkelaitoksessa sovelletaan. Kirkon keskusrahaston eläkelaitostoiminta vastaa kuntien eläkelaitoksen toimintaa, joten sanottu kirkkolain täydentäminen on tarpeen.

2. Esityksen vaikutukset

Lomautuksista kirkollistalouteen aiheutuvan säästön suuruus riippuu kulloisestakin taloudellisesta tilanteesta ja sen asettamista vaatimuksista. Erityinen merkitys lomautusmahdollisuudella on paikallisesti yksittäisen seurakuntatyönantajan kohdalla, jonka taloudelliset edellytykset tarjota tehtäviä suoritettaviksi ovat heikentyneet.

Lomautettujen kirkon viranhaltijoiden toimeentuloturva järjestettäisiin yleisen työttömyysturvajärjestelmän mukaan. Sen rahoittamiseen osallistuisivat sekä kirkolliset työnantajat että kirkon henkilöstö.

Kirkkohallituksen virastokollegion kokoonpanoa ja päätösvaltaisuutta koskeviin säännöksiin ehdotetut muutokset nopeuttai-

sivat asioiden käsittelyä kirkkohallituksessa ja vaikuttaisivat tätä kautta eräissä tapauksissa välillisesti myös seurakuntien hallintoon.

Kirkollisten vaalien äänioikeusikärajan määräytymistä koskevat muutokset lisäisivät äänioikeutettujen määrää sekä lähentäisivät kirkollisvaalilainsäädäntöä sekä valtakunnallisista että kunnallisista vaaleista annettuihin äänioikeutta koskeviin säännöksiin.

3. Asian valmistelu

Lomauttamista koskevat säännökset on valmisteltu kirkkohallituksessa ja kirkolliskokouksen talousvaliokunnassa. Esitystä valmisteltaessa on kuultu kirkon henkilöstöä edustavia pääsopijajärjestöjä AKAVA-JS ry:tä, Seurakuntien Viran- ja Toimenhaltijain Liitto SVTL ry:tä sekä Kunta-alan unioni ry:tä.

Muilta osin esitys on valmisteltu kirkkohallituksessa ja kirkolliskokouksen lakivaliokunnassa.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan viranhaltijain lomauttamista koskevan nykyisen määräaikaisen säännöksen voimassaolon päätyttyä 1 päivänä kesäkuuta 1998. Lomauttamissäännökset ehdotetaan säädettäväksi pysyvinä eikä enää aikaisempaan tapaan määräaikaisina.

5. Säättämisjärjestys

Vuonna 1995 annettiin laki säätyjen erioikeuksien lakkauttamisesta (971/1995). Tuolloin kumottiin muun ohella vuonna 1723 annetut papiston erioikeudet sekä pappissäädyle vuonna 1789 annettu vakuutus. Aikaisemmat kirkon viranhaltijoiden lomauttamista koskevat kirkkolain säännökset on säädetty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n mukaisessa järjestyksessä. Lain muutoksen johdosta nyt esillä olevat lomauttamista koskevat säännöksetkin voidaan säätää normaalissa kirkkolain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 7 luvun 5 §:n 2 momentti, 8 luvun 3 §:n 1 momentti, 11 luvun 8 §, 22 luvun 1 §:n 3 momentti ja 4 § sekä 25 luvun 5 § sekä

lisätään 6 lukuun uusi 6 a ja 6 b §, 8 luvun 3 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä 24 luvun 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 936/1996, uusi 3 a kohta seuraavasti:

6 luku

Viranhaltijat ja työntekijät

6 a §

Lomauttaminen

Jos virkaan kuuluvat tehtävät tai mahdollisuudet tarjota tehtäviä suoritettaviksi ovat tilapäisesti vähentyneet, eikä viranhaltijalle voida kohtuudella järjestää saman työnantajan piirissä muuta työtä, viranomaisella on oikeus lomauttaa viranhaltija siten, että viranhaltijan virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään määräajaksi, enintään kolmeksi viikoksi kalenterivuoden aikana virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa.

Seurakunnan viranhaltijan lomauttaa kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto ja seurakuntayhtymän viranhaltijan yhteinen kirkkoneuvosto. Seurakunnan tai seurakuntayhtymän papin virassa olevan lomauttaa kuitenkin edellä mainitun viranomaisen esityksestä tuomiokapituli. Kirkkohallituksen viranhaltijan lomauttaa kirkkohallitus. Tuomiokapitulin viranhaltijat lomauttaa tuomiokapituli. Lomautuspäätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään.

Kirkkohallitus antaa tarkempia määräyksiä lomauttamisesta.

6 b §

Lomautusmenettely

Lomautuksen välttämättömyyden tultua asianomaisen viranomaisen tietoon tämän on

annettava lomautuksesta välittömästi ja mikäli mahdollista viimeistään kolme kuukautta ennen lomautuksen alkamista ennakoilmoitus luottamusmiehelle tai, jollei sellaista ole, asianomaiselle itselleen. Lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen viranhaltijaan ennakoilmoitus on tehtävä myös työvoimaviranomaiselle. Ennakoilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, arvioitu alkamisaika ja kesto sekä lomautettavien viranhaltijoiden arvioitu lukumäärä ammattiryhmittäin.

Ilmoitus lomautuksesta on annettava viranhaltijalle vähintään 14 päivää ennen lomautuksen alkamista. Ilmoitus annetaan viranhaltijalle henkilökohtaisesti, jollei luottamusmiehen kanssa toisin sovita. Ilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, sen alkamisaika ja kesto. Viranhaltijalle on pyynnöstä annettava lomautuksesta kirjallinen todistus. Ilmoitus lomautuksesta on annettava tiedoksi edellä tarkoitettulle luottamusmiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen viranhaltijaan myös työvoimaviranomaiselle.

7 luku

Yleisiä säännöksiä

5 §

Esteellisyys

Ellei 25 luvun 5 §:n 1 momentista muuta johdu, muiden luottamushenkilöiden sekä seurakunnan viranhaltijoiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintomenettelylaissa siitä säädetään. Virka-, työ- tai muu vastaava

suhde seurakuntaan tai seurakuntayhtymään ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä tai viranhaltijaa esteelliseksi hallintoasiassa, jossa seurakunta tai seurakuntayhtymä on asianosainen, ellei hän palvelussuhteensa perusteella ole esitellyt tai muutoin vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa.

8 luku

Papinvaali ja seurakuntavaalit

3 §

Äänioikeus

Kaikilla 18 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on vaaleissa yhtäläinen äänioikeus. Seurakuntavaaleissa äänestävän on täytettävä 18 vuotta viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä ja papinvaalissa äänestävän viimeistään viranhakuajan päättymispäivänä.

Äänioikeutta käytetään seurakuntavaaleissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan läsnäolevaksi jäseneksi viimeistään vaalivuoden elokuun 31 päivänä, ja papinvaalissa siinä seurakunnassa, jossa vastaava merkintä on tehty viimeistään viranhakuajan päättymispäivänä.

Jos vaalit on valituksen johdosta määrätty toimitettavaksi uudelleen, 18 vuoden iän on seurakuntavaaleissa täyttyttävä viimeistään uudelleen toimitettavien vaalien ensimmäisenä vaalipäivänä ja papinvaalissa viimeistään 1 momentissa mainittuna päättymispäivänä. Äänioikeutta käytetään uusissa vaaleissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan läsnäolevaksi jäseneksi viimeistään 60 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

11 luku

Seurakuntayhtymä

8 §

Yhteinen kirkkoneuvosto

Seurakuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelimenä on yhteinen kirkkoneuvosto,

joka johtaa myös 2 §:n 3 momentissa mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja. Se voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävät määrätään kirkon vaalijärjestyksessä. Yhteisen kirkkoneuvoston kokoonpanosta määrätään kirkkojärjestyksessä.

22 luku

Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon sopimusvaltuuskunta

1 §

Kirkkohallituksen kokoonpano

Kirkkohallituksen jaostoista ja virastokollegiosta määrätään sen ohjesäännössä. Virastokollegion jäseniä ovat kirkkoneuvoksen virassa olevat kirkkohallituksen viranhaltijat. Milloin kirkkoneuvoksen virka on avoinna tai sen haltija on virkavapaana, kirkkohallitus voi määrätä virkaa hoitamaan muun viranhaltijan.

4 §

Päätösvaltaisuus

Kirkkohallitus ja sen jaosto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla. Virastokollegio on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään kolme jäsentä.

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

9 §

Valitusoikeuden rajoittaminen

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa on säädetty valitusoikeuden rajoittamisesta, muutosta ei saa hakea valittamalla

3 a) vaaliviranomaisen toimenpiteeseen tai päätökseen, joka koskee ennakkoäänestyksen toimittamista kotona;

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

5 §

Hallintoasian käsittely

Käsiteltäessä hallintoasiaa kirkon, seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisissa on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 5 a kohtaa ei kuitenkaan sovelleta kirkossa, seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä.

Kirkkohallituksen luottamushenkilö sekä viranhaltija ja työntekijä voi kuitenkin sen estämättä, mitä hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, käsitellä evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakiin tai evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelakiin perustuvaa eläkeasiaa tai eläketurvan järjestämiseen liittyvää kysymystä, joka koskee seurakuntaa, seurakuntayhtymää tai eläkesopimuksen kirkkohallituksen kanssa tehnyttä kirkollista yhdistystä, säätiötä tai muuta yhteisöä tai näiden palveluksessa olevaa viranhaltijaa ja työntekijää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 7 luvun 5 §:n 2 momentti, 8 luvun 3 §:n 1 momentti, 11 luvun 8 §, 22 luvun 1 §:n 3 momentti ja 4 § sekä 25 luvun 5 § sekä

lisätään 6 lukuun uusi 6 a ja 6 b §, 8 luvun 3 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä 24 luvun 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 936/1996, uusi 3 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 luku

Viranhaltijat ja työntekijät

6 a §

Lomauttaminen

Jos virkaan kuuluvat tehtävät tai mahdollisuudet tarjota tehtäviä suoritettaviksi ovat tilapäisesti vähentyneet, eikä viranhaltijalle voida kohtuudella järjestää saman työnantajan piirissä muuta työtä, viranomaisella on oikeus lomauttaa viranhaltija siten, että viranhaltijan virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään määräajaksi, enintään kolmeksi viikoksi kalenterivuoden aikana virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa.

Seurakunnan viranhaltijan lomauttaa seurakoneuvosto tai seurakuntaneuvosto ja seurakuntayhtymän viranhaltijan yhteinen seurakoneuvosto. Seurakunnan tai seurakuntayhtymän papin virassa olevan lomauttaa kuitenkin edellä mainitun viranomaisen esityksestä tuomiokapituli. Kirkkohallituksen viranhaltijan lomauttaa kirkkohallitus. Tuomiokapitulin viranhaltijat lomauttaa tuomiokapituli. Lomautuspäätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään.

Kirkkohallitus antaa tarkempia määräyksiä lomauttamisesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 b §

Lomautusmenettely

Lomautuksen välttämättömyyden tultua asianomaisen viranomaisen tietoon tämän on annettava lomautuksesta välittömästi ja mikäli mahdollista viimeistään kolme kuukautta ennen lomautuksen alkamista ennakkoilmoitus luottamusmiehelle tai, jollei sellaista ole, asianomaiselle itselleen. Lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen viranhaltijaan ennakkoilmoitus on tehtävä myös työvoimaviranomaiselle. Ennakkoilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, arvioitu alkamisaika ja kesto sekä lomautettavien viranhaltijoiden arvioitu lukumäärä ammattiryhmittäin.

Ilmoitus lomautuksesta on annettava viranhaltijalle vähintään 14 päivää ennen lomautuksen alkamista. Ilmoitus annetaan viranhaltijalle henkilökohtaisesti, jollei luottamusmiehen kanssa toisin sovita. Ilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, sen alkamisaika ja kesto. Viranhaltijalle on pyynnöstä annettava lomautuksesta kirjallinen todistus. Ilmoitus lomautuksesta on annettava tiedoksi edellä tarkoitetulle luottamusmiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen viranhaltijaan myös työvoimaviranomaiselle.

7 luku

Yleisiä säännöksiä

5 §

Esteellisyys

Muiden luottamushenkilöiden sekä seurakunnan viranhaltijoiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintomenettelylaissa on siitä säädetty. Virka-, työ- tai muu vastaava suhde seurakuntaan tai seurakuntayhtymään ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä tai viranhaltijaa esteelliseksi hallintoasiassa, jos seurakunta tai seurakuntayhtymä on asian-

Ellei 25 luvun 5 §:n 1 momentista muuta johdu, muiden luottamushenkilöiden sekä seurakunnan viranhaltijoiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintomenettelylaissa siitä säädetään. Virka-, työ- tai muu vastaava suhde seurakuntaan tai seurakuntayhtymään ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä tai viranhaltijaa esteelliseksi hallintoasiassa, jossa

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

osainen, ellei hän palvelussuhteensa perusteella ole esitellyt tai muutoin vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa.

seurakunta tai seurakuntayhtymä on asianosainen, ellei hän palvelussuhteensa perusteella ole esitellyt tai muutoin vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa.

8 luku

Papinvaali ja seurakuntavaalit

3 §

Äänioikeus

Kaikilla ennen vaalivuoden alkua 18 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on vaaleissa yhtäläinen äänioikeus. Äänioikeutta käytetään siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on vaalivuoden alussa merkitty seurakunnan läsnäolevaksi jäseneksi.

3 §

Äänioikeus

Kaikilla 18 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on vaaleissa yhtäläinen äänioikeus. Seurakuntavaaleissa äänestävän on täytettävä 18 vuotta viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä ja papinvaalissa äänestävän viimeistään viranhakuajan päättymispäivänä.

Äänioikeutta käytetään seurakuntavaaleissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan läsnäolevaksi jäseneksi viimeistään vaalivuoden elokuun 31 päivänä, ja papinvaalissa siinä seurakunnassa, jossa vastaava merkintä on tehty viimeistään viranhakuajan päättymispäivänä.

Jos vaalit on valituksen johdosta määrätty toimitettavaksi uudelleen, 18 vuoden iän on seurakuntavaaleissa täytettävä viimeistään uudelleen toimitettavien vaalien ensimmäisenä vaalipäivänä ja papinvaalissa viimeistään 1 momentissa mainittuna päättymispäivänä. Äänioikeutta käytetään uusissa vaaleissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan läsnäolevaksi jäseneksi viimeistään 60 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

11 luku

Seurakuntayhtymä

8 §

Yhteinen kirkkoneuvosto

Seurakuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelimenä on yhteinen kirkkoneuvosto, joka johtaa myös 2 §:n 3 momentissa mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä

8 §

Yhteinen kirkkoneuvosto

Seurakuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelimenä on yhteinen kirkkoneuvosto, joka johtaa myös 2 §:n 3 momentissa mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä

Voimassa oleva laki

tehtäviä ja työmuotoja. Yhteisen kirkkoneuvoston kokoonpanosta määrätään kirkkojärjestyksessä.

Ehdotus

tehtäviä ja työmuotoja. *Se voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävät määrätään kirkon vaalijärjestyksessä.* Yhteisen kirkkoneuvoston kokoonpanosta määrätään kirkkojärjestyksessä.

22 luku

Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon sopimusvaltuuskunta

1 §

Kirkkohallituksen kokoonpano

Kirkkohallituksen jaostoista ja virastokollegiosta määrätään sen ohjesäännössä. Virastokollegion jäseniä ovat kirkkoneuvoksen virassa olevat kirkkohallituksen viranhaltijat.

Kirkkohallituksen jaostoista ja virastokollegiosta määrätään sen ohjesäännössä. Virastokollegion jäseniä ovat kirkkoneuvoksen virassa olevat kirkkohallituksen viranhaltijat. *Milloin kirkkoneuvoksen virka on avoinna tai sen haltija on virkavapaana, kirkkohallitus voi määrätä virkaa hoitamaan muun viranhaltijan.*

4 §

Päätösvaltaisuus

Kirkkohallitus, sen jaosto *sekä virastokollegio* on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

4 §

Päätösvaltaisuus

Kirkkohallitus ja sen jaosto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla. *Virastokollegio on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään kolme jäsentä.*

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

9 §

Valitusoikeuden rajoittaminen

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa on säädetty valitusoikeuden rajoittamisesta, muutosta ei saa hakea valittamalla

3 a) vaaliviranomaisen toimenpiteeseen tai päätökseen, joka koskee ennakkoäänestyksen toimittamista kotona;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

5 §

Hallintoasian käsittely

Käsiteltäessä hallintoasiaa kirkon *taikka* seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisissa on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa (598/82) on säädetty, jollei tästä laista muuta johdu.

5 §

Hallintoasian käsittely

Käsiteltäessä hallintoasiaa kirkon, seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisissa on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa *säädetään*, jollei tästä laista muuta johdu. Hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 5a kohta ei kuitenkaan sovelletaan kirkossa, seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä.

Kirkkohallituksen luottamushenkilö sekä viranhaltija ja työntekijä voi kuitenkin sen estämättä, mitä hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, käsitellä evankelis-luterilaisen kirkon eläkeläisiin tai evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkeläisiin perustuvaa eläkeasiaa tai eläketurvan järjestämiseen liittyvää kysymystä, joka koskee seurakuntaa, seurakuntayhtymää tai eläkesopimuksen kirkkohallituksen kanssa tehnyttä kirkollista yhdistystä, säätiötä tai muuta yhteisöä tai näiden palveluksessa olevaa viranhaltijaa ja työntekijää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .